

Εφημερίδα Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, 2/12/2007 - Δικαίωμα πρόσβασης στη μάθηση

Της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΜΠΟΥΜΠΟΥΚΑ

Ο **Ηλίας Κωνσταντινίδης** πέρασε μέσω των πανελλαδικών εξετάσεων, πριν από τρία χρόνια, σε μία από τις πιο περιζήτητες σχολές του Πολυτεχνείου. Μετά την επίσκεψή του στην Πολυτεχνειούπολη, όμως, αναγκάστηκε να αλλάξει πανεπιστήμιο, γιατί στα κτίρια του ΕΜΠ δεν μπορούσε καν να εισέλθει. Δεν υπήρχαν ράμπες για το αναπηρικό του αμαξίδιο.

Εικόνα 1: Τα τελευταία 3 χρόνια ο Ηλίας διέσχισε μια απόσταση 2 χιλιομέτρων με το αναπηρικό του καροτσάκι για να φτάσει στο Πανεπιστήμιο

Στη διάρκεια της φοιτητικής του ζωής, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών πλέον, ο Ηλίας διαπίστωσε ότι για ανθρώπους σαν αυτόν, με κινητικά προβλήματα και αναπηρίες, οι παλιές διευκολύνσεις ουσιαστικά παύουν να υφίστανται αμέσως μετά την είσοδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Καμία πρόβλεψη

Ατομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ) μπαίνουν ως υπεράριθμοι κατά 3% του αριθμού των εισαχθέντων στα ΑΕΙ και ΤΕΙ, αλλά από εκεί και πέρα δεν υπάρχει καμία νομοθετική πρόβλεψη για το πώς θα φοιτήσουν. Γι' αυτό και είναι τυχεροί όσοι από αυτούς μπορέσουν να επωφεληθούν από τις λιγοστές πρωτοβουλίες ιδρυμάτων ή μεμονωμένων εκπαιδευτικών για ΑΜΕΑ.

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών αναπτύσσει σήμερα σειρά τέτοιων δράσεων. Η πιο φιλόδοξη είναι το πρόγραμμα «Μετατροπής Ακαδημαϊκών Συγγραμμάτων σε Προσβάσιμη Μορφή για Φοιτητές με Αναπηρίες». Υλοποιείται στο Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, από τον επίκουρο καθηγητή **Γ. Κουρουπέτρογλου**, με τη χορηγία της εταιρείας «TIM». Έχουν ήδη μετατραπεί σε ηλεκτρονική μορφή 5 βιβλία (αναμένονται άλλα 4) για φοιτητές με προβλήματα όρασης.

«Την πρώτη φορά που δοκιμάσαμε πιλοτικά τη μετατροπή συγγραμμάτων ήταν πριν από 10 χρόνια, για τον πρώτο τυφλό φοιτητή που είχε περάσει στο τμήμα Φυσικής», θυμάται ο καθηγητής. «Υπήρξε έντονος προβληματισμός για το αν έπρεπε να γίνει δεκτός. Τελικά, εργάστηκαν εθελοντικά άλλοι φοιτητές για τα βιβλία που χρειαζόταν και καταφέραμε να τον βοηθήσουμε. Ομως, δεν μπορείς να έχεις απαιτήσεις από τους εθελοντές. Χρειάζεται να εξασφαλίσεις είτε μόνιμους συνεργάτες είτε μίνιμουμ προϋπολογισμό».

Κάθε μετατροπή συγγράμματος κοστίζει σήμερα πάνω από 2.000 ευρώ και τουλάχιστον το 80% του κόστους αφορά το τεχνικό μέρος της μετατροπής. Αφού γίνει, πάντως, το ίδιο σύγγραμμα μπορεί να διατεθεί για τις ανάγκες άλλων φοιτητών σε όλη τη χώρα, μέσω του Ακαδημαϊκού Δικτύου Βιβλιοθηκών.

«Υπάρχει ένα ηθικό ερώτημα στην αποδοχή χορηγίας για την υλοποίηση του προγράμματος», παραδέχεται ο Γ. Κουρουπέτρογλου, «αλλά υπάρχει και ένα προσωπικό ηθικό δίλημμα: να αποδεχτείς ή όχι έναν φοιτητή με ειδικές ανάγκες τη στιγμή που η πολιτεία δεν παρέχει καμία πρόνοια γι' αυτόν. Το πανεπιστήμιο είναι συνηθισμένο να έχει χορηγούς. Ακόμη κι αν αυτές γίνονται για διαφημιστικούς λόγους, είναι προτιμότερο να τις αξιοποιούμε για ανάγκες σαν αυτές παρά να διώχνουμε τα παιδιά που δεν θα είχαν άλλη επιλογή».

Η συνήθης πρακτική στα πανεπιστήμια, όταν κατ' εξαίρεση αποφασίζεται να βοηθηθεί ένας φοιτητής, είναι να χρηματοδοτείται εκτάκτως από ίδια κεφάλαια του ιδρύματος. Σε κάποιες περιπτώσεις οι πρώην υπουργοί Παιδείας **Π. Ευθυμίου** και **Μαριέτα Γιαννάκου** έχουν κόψει μερικές χιλιάδες ευρώ από «προσωπικές δαπάνες» για να καλυφθούν τέτοιες μετατροπές συγγραμμάτων. Κι αυτό γιατί δαπάνες περί ΑΜΕΑ δεν προβλέπονται, ενώ ούτε στις δράσεις των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης προβλέφθηκε ποτέ κατηγορία προγραμμάτων για φοιτητές.

Έτσι, κάθε πανεπιστήμιο έχει δικαίωμα να αρνηθεί την αποδοχή ενός επιτυχόντα στις πανελλαδικές, αν θεωρήσει ότι δεν μπορεί να παρακολουθήσει το πρόγραμμα σπουδών λόγω κάποιας αναπηρίας.

Αγνοούν τους ΑΜΕΑ

«Η συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι θέμα που εμπίπτει στις αρμοδιότητες των κρατών-μελών της Ε.Ε.» διευκρινίζει η ευρωβουλευτής Ευαγγελία Τζαμπάζη. Οπως

επιβεβαιώνει, όμως η ίδια, συχνά η πανεπιστημιακή κοινότητα δεν γνωρίζει τα προβλήματα των φοιτητών με αναπηρία.

Στην πραγματικότητα τα ιδρύματα αγνοούν πόσα ΑΜΕΑ εγγράφουν κάθε χρόνο ή πόσοι φοιτητές αποκτούν κάποια αναπηρία κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Αλλά το σοβαρότερο πρόβλημα αφορά τους εντυποανάπηρους (αναλφάβητους, τυφλούς, χωρίς λειτουργικά άκρα κ.λπ.), οι οποίοι στο σύνολο του πληθυσμού είναι 10%», αναφέρει ο Γ. Κουρουπέτρογλου. «Στα πανεπιστήμια φτάνει τελικά μόνο το 1% των εντυποανάπηρων, λόγω των αποκλεισμών που τους επιβάλλει το εκπαιδευτικό σύστημα νωρίτερα στη ζωή τους».

Το Καποδιστριακό επιχειρεί πρώτη φορά την καταγραφή των αναγκών των φοιτητών ΜΕΑ, μέσω ενός προαιρετικού ερωτηματολογίου που μπορούν να συμπληρώσουν.

Τα πρώτα του βήματα κάνει και το Κέντρο Προσβασιμότητας του Πανεπιστημίου, που δημιουργήθηκε με απόφαση της Συγκλήτου και φροντίζει την υλοποίηση σχετικών δράσεων: Εγκατάσταση ασανσέρ, ραμπών, χαμηλών καρτοτηλεφώνων και ψυκτών στα κτίρια, ηχητικών πομπών για τυφλούς στα φανάρια γύρω από τα πανεπιστημιακά κτίρια, τμήμα ψυχολογικής υποστήριξης, πρόγραμμα ανάγνωσης στις βιβλιοθήκες από εθελοντές φοιτητές και δρομολόγηση οχήματος μεταφοράς φοιτητών.

Εικόνα 2: Ο Ηλίας μετακινείται πλέον με το ειδικό όχημα που αγόρασε το Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η αγορά του οχήματος έγινε με χορηγία του μισού κόστους από την εταιρεία «Cosmocar», απ' όπου αγοράστηκε. Όποιος φοιτητής ενδιαφέρεται, τηλεφωνεί μια μέρα νωρίτερα στο πανεπιστήμιο και το όχημα τον παραλαμβάνει από το σπίτι του και τον γυρνάει πίσω όταν τελειώσει το μάθημα. Οι οδηγοί εκτιμούν ότι ένα όχημα μπορεί να εξυπηρετήσει μονοψήφιο αριθμό φοιτητών σε μία μέρα.

Ο αρμόδιος αντιπρύτανης, **Ι. Καράκωστας**, διαβεβαιώνει ότι θα αγοραστούν κι άλλα οχήματα, ανάλογα με τη ζήτηση που θα υπάρξει.

boubouka@enet.gr